

JURNAL

PENTRU PERSOANILE ȘTIINȚELOR NATURALE ȘI EXACTE

în toate clasele.

Pediyaț

de

Profesor Doktor Iuliu Baran.

№ 48.

(Anul întâi)

Exemplu.

Decembrie 22. 1856.

Compendiu: Zaharul și istoria lui naturală. — Noțiunile de aur de aur. — Loksitorul în aer

Zaharul și istoria lui.

Articolul IV.

Zaharul de arțar. Este un fel de arțar (acer-saccharinum) produsător de Zahar care crește în Noa-Britanie lângă Țerțurile lacurilor mari de acolo; în Kanada și în cele alte state vecinate, se produce pe an 27 milioane fânți de zahar de arțar. În multe locuri din aceste provincii există pământuri întregi de acest arțar *nsptator de zahar.* Fieși care arborul de aproape un fânt (o literă) de zahar cristalizat pe an. Sîntă multe oameni acolo care se o-

kenă cu adunarea acestui zahar. La începuturile lui Marie se dăc în pîdșre unde se află acesti arbori, sîndă cu dîmii numai o oală mi kîteva vase mari de lemn, un topor și ceva proviant de mîncare. În mizlokkă pîdșrei, într'un loc unde se află îndesăți acesti arbori, fakă o kolivă, se așeză pentru kîteva luni mi închenă okșnădșnea lor. Eș înțepeskă arborii acestia ka se se skșră dînt'nmii te sșkădă dșl-
ce, pe care adșnîndș'ă lă ferpe vine pșnă

ла пѣнктылѣ кристализаціи ми апої лѣ топнѣ
їн нїмте форме фѣксте де кѣрѣмїдѣ знде за-
харѣлѣ се їнтѣреште. Дої саѣ треї лѣкрѣторї
потѣ кїмтїра їн кѣрѣсѣ де доа лѣнї, треї пѣ-
нѣ ла чїнчї мїї фѣнчїї де захарѣ.

Este o чїркостанцѣ партїколарѣ ла а-
честѣ сѣкѣ каре есе дїн арѣарѣ захарїферѣ,
адїкѣ, сѣкѣлѣ ачеста нѣ е дѣлче їндатѣ
дѣнѣ че с'а їнѣрїтѣ арборїї, чї есе зндѣ
фѣрдѣ лїмнеде, фѣрѣ нїчї о колоаре саѣ рѣстѣ
мїї токмаї дѣнѣ 2, 3 зїле їнчене а ешї дїн
гаѣра арборѣлїї сѣкѣлѣ челѣ дѣлче, каре се
їндѣлчеште мїї се їнѣроашѣ дїн че їн че
маї мѣлѣтѣ, їн кїтѣ дѣнѣ кїтва їмнѣ кѣрѣде
дїн арборѣ зндѣ сѣкѣ фоарте дѣлче мїї фоарте
рѣосѣ. Кїндѣ ферѣе чїнева мѣлѣтѣ ачестѣ сѣкѣ
їн баше де пѣмїнтѣ, атѣнчї се формеазѣ зндѣ
фелѣ де захарѣ кристалїзатѣ мїї фоарте алѣѣ
їнтокмаї ка захарѣлѣ енѣлезескѣ (рафїнатѣ),
челѣ маї бѣнѣ. Їнсѣ Американиї пѣферѣ за-
харѣлѣ оакешѣ, кѣчї аре зндѣ рѣстѣ партїкѣ-
ларѣ фоарте пѣлѣкѣтѣ. Їн канада де жосѣ, а-
честѣ захарѣ оакешѣ де арѣарѣ, формеазѣ зндѣ
нѣтрїментѣ попѣларѣ де тоате зїлеле. Тоатѣ
кѣтїмеа захарѣлїї де арѣарѣ каре се про-
дѣче не анѣ, се зрѣкѣ пѣнѣ ла 45 мїліоане
фѣнчїї саѣ $\frac{1}{1,25}$ парте дїн сѣма тоталѣ а захар-
рѣлїї де тѣестїе, каре се пѣрдѣче несте тотѣ
пѣмїнтѣлѣ. Їнсѣ дїн че їн че ачестѣ за-
харѣ се пѣрдѣче маї пѣдїнѣ, кѣчї дїн анѣ
їн анѣ се таїе аколо маї мѣлѣте пѣдѣрї ком-
пѣсе де ачестї арборї.

Terminїndѣ ачесте рѣне де фелѣрїмї де
снеде де захарѣ, тѣеѣ се поменїмѣ чева мїї де
захарѣлѣ че пѣовїне дїн фелѣрїмї де чїнѣрчї;
дар ачестеа е маї пѣдїнѣ дѣлче де кїтѣ сне-
ца де захарѣ маї сѣсѣ нѣмїтѣ, мїї пѣнѣ а-
кѣмѣ н'а форматѣ зндѣ артїкѣлѣ де комѣрчїѣ.

Amѣ esaminatѣ пѣнѣ акѣмѣ доѣ рѣне
де захарѣ, адїкѣ, захарѣлѣ дїн фѣксте мїї
стрѣрї кѣ тоате деңдїнѣлеле лїї мї захарѣлѣ
де тѣестїе акѣмѣ о сѣ esaminѣмѣ а тѣеїа
рѣнѣ де захарѣ, каре се деңдїнѣ пѣнѣ зр-
мѣтоареле треї карактерѣ пѣнчїпале, адїкѣ:
1-їѣ, кѣ ачестѣ рѣнѣ аре о композїціїне кї-
мїкѣ дїферїтѣ де а челорѣ доѣ дїнтїїѣ; 2-леа,
кѣ нѣ е аша дѣлче ка челе пѣреденте; мїї

3-леа кѣ нѣ се поате скоате смїптѣ дїнтр'їн-
селе пѣнѣ деңдїнѣне, ка дїн челе лалте. —
Їн ачестѣ рѣнѣ сїнтѣ компїнсе зрмѣтоареле
снеде де захарѣ.

Manna. Sїntѣ доѣ снеде де fрасїнѣ (fra-
sinus ornus chi frasinus Rotundifolia) амїн-
доѣ кѣскѣ їн сѣдѣлѣ Італїї; пѣнѣ тѣетѣрїле
фѣксте їн кожїле ачесторѣ арборї їн лѣнеле
Ізлїе мїї Авѣстѣ, есе дїнтр'їнмїї зндѣ сѣкѣ
дѣлче, каре кѣрїндѣ се їнтѣреште аерѣ мїї
формеазѣ матерїца нѣмїтѣ Manna, каре се їн-
тѣевїнѣзе їн медїчїнѣ дѣнтѣ кѣрѣденїе.
Manna чеа бѣнѣ е ачееа каре еашѣ дїн їнкїетѣрї-
ле фѣксте їн партеа де сѣсѣ а арборѣлїї мїї
маї кѣ seamѣ кїндѣ арборѣлѣ нѣ е нїчї пѣра
їнѣрѣ, нїчї пѣра бѣтрїнѣ; ачестѣ манѣ
есте компѣсѣ де рѣзїнѣе алѣе мїї се нѣ-
меште манѣ алеашѣ (Manna electa). Dar їн
орї че mannѣ сїнтѣ компїнсе доѣ фелѣрї де
захарѣ, знѣлѣ алѣѣ нѣмїтѣ mannїтѣ мїї алѣлѣ
колоратѣ.

Manna проашѣтѣ есе зндѣ нѣтрїментѣ
бѣнѣ мїї пѣлѣкѣтѣ, не каре їн сѣдѣлѣ Італїї
(Calabria) оаменїї о їнтѣевїнѣзѣ дѣнтѣ
мїнкаре; дар кїндѣ Manna се їнѣкеште, а-
тѣнчї пѣїмеште кѣалїтатеа са пѣрпратївѣ (де
кѣрѣденїе) мїї нѣ маї поате фї їнтѣевїнѣгатѣ
дѣнтѣ мїнкаре, фїндѣ кѣ адѣче колїкѣ. Нѣ-
маї ла Marea-Britanie їнтѣрѣ пѣ фїе-каре
анѣ дїн Sicilia 11,000 фѣнчїї де mannѣ.

Este o чїркостанцѣ рѣмаркабїлѣ, кѣ
манїтѣлѣ каре се рѣсеште їн mannѣ, се рѣ-
сеште мїї 'н мѣлѣте plante де маре че кѣ-
скѣ лїнѣ дѣрмѣрїле Франчїї, Анѣлїї мїї
але Ирландїї мїї серѣвѣ оаменїлорѣ д'аколо
дѣнтѣ мїнкаре: s. e. їн plantеле Laminaria
sacharina, Halidris silquosa (ofucus visiculo-
sus m. ч. l.

Afarѣ де fрасїнѣ манїферѣ дїн Італїа,
сїнтѣ мїї мѣлѣте алѣе вѣетале каре скотѣ зндѣ
сѣкѣ дѣлче, че се їнтѣреште мїї деїне апої
зндѣ фелѣ де mannѣ: s. e. їн Кѣрдїстанѣ, есе
зндѣ фелѣ де stejарѣ (quercus manifera), каре
дѣ Manna; asemenea не мѣнчїї Лїванї (їн
Palestina) есе зндѣ фелѣ де Молїстѣ (pinus
Cedrus), каре дѣ о Mannѣ фоарте пѣрѣзїтѣ,
че се вїнде пѣнѣ ла дої галвенї, драмѣ. Їн

Sipia ayeastъ Mannъ este întreprîngăţ drentъ remedîş la oamenii kape p̄timeskă de pentъ. În Persia, Bokhara, Arabia şi Palestina kreşte o plantă Alagi (Hedysarum Alhagi), kape akonere akolo marî întinderî de p̄mîntъ şi serbъ drentъ n̄strimentъ pentrъ k̄mîle şi kapre. Voiajorîi kape vizitezъ a-česte lokъri, kîndă aş foame, sk̄tъръ p̄mъrîle ačestei plante şi kade dint̄'insele o p̄zberе алъ d̄şl̄e şi foarte n̄strîv̄bъ. A-česte d̄eri sîntъ înzestpate de natъръ şi k̄ alte n̄strimente prečioase, kape kreskă de sine pe kîmpъ fъръ s̄doarеa omъlăi, çi n̄-mai pentrъ ferîçirea lăi.

Akolo, mai k̄ seamъ im̄preжърлă m̄ntelăi Sinaî, se r̄sehte mi şnă арворъ n̄mitъ tamariškă, (tamarix manîfera) kape d̄ iar o mannъ foarte preçisîţ. Şnîi pretîndă, k̄ de ayeastъ mannъ (de tamariškă) vorbeshе Biblia, şnde zîche: k̄ D̄mnezeđ a dată Israeliçilorъ, şm̄lîndă în d̄shepte sterîle im̄preжърлă m̄ntelăi. Sinaî, o manъ kape a n̄strîţ nekontenîţ ayeştă uonъlă, întîmuş de patр-zeyî de anî. Însъ opî k̄mă, de mi arъtarea Manei în ačeste reçisîni este şnă fenomenă natъралă, totă este şnă miraklă, k̄vî mana ayeasta a k̄zstă în toate zîlele mi în k̄timî ama de marî în kîţ a n̄stăţ n̄strî şnă uonъlă de mease s̄ste de mi de de s̄fl̄ete, patр-zeyî de anî nekontenîţ, fъръ s̄ alъ trevîndъ de mîine şi de alte veçetale n̄strîvîbe; în adevърă, manъ d'ayeasta kade mi ak̄mă, însъ în k̄timî foarte miçî mi n̄ în toate zîlele.

Eatъ çe raporteazъ şnă voiaçiorъ m̄d̄erň despre ayeastъ Mannъ, lîngъ m̄ntele Sinaî. La Vady Firan, în valea kape d̄şe la golflă de S̄eză nîngъ la m̄ntele Sinaî, voiajorъlă treçe nîntre n̄dърî de арворî tamariški, kape seamъlăş m̄lăţ k̄ s̄lçîile noastre çe kreskă lîngъ апъ.

Din p̄mъrîle aчestorъ арворî, nikъ nişte nikъtърî kape noantea devîň mannъ; n̄-mai dîmineađa poate çineva s̄ ad̄şne manna, de ačeeа mi sk̄riçtapa sakръ zîche: k̄ în toate dîmineçele Israîltenîi aş mepş d'aş ad̄nată manna. K̄l̄şçrîi de la m̄l̄şstipea

çe se aflъ pe m̄ntele Sinaî, o ferbă o n̄şnă în k̄tîi de tinikia mi o daş voiaçori-lorъ drentъ s̄venîră. În ayeasta stare seamъlăş k̄ r̄mî arabîkă prin înf̄çîşarea este-rioarъ, însъ este m̄lăţ mai d̄şl̄e dekîţ a-čestă r̄mî.

M̄lçîi pretîndă, k̄ mana este prod̄şş prin m̄şk̄çtapa şnă insektă (n̄mită Coccus mannîparus), kape se çine în çete marî pe арворъlă manei. În Palestina, oamenii sîntъ mi ak̄mă foarte lakomî d̄şne mînkarea a-čeasta.

Zaxarъ de lante. Toatъ l̄şmea m̄tie k̄ lantele e d̄şl̄e, însъ n̄ m̄tie k̄ koupinde şnă felă de zaxarъ partîkçlară, kape îi d̄ ayeştă r̄stă d̄şl̄e. Kîndă se face çrînză din lante d̄şl̄e, at̄şvî remîne zaxarъlă lantelăi în zepă, apoi ferbîndă zaxarъlă ačesta nîngъ la n̄nkçlă k̄ristalizaçiunei, p̄stemă s̄ skoa-temă zaxarъlă solidă çe se aflъ în lante. Ayeştă zaxară e tare, ape şnă aspekă nisi-posă, n̄ e prea d̄şl̄e mi n̄ se disolvă (tonemte) desne în апъ. În Elveçia mi în alte d̄eri şnde se face m̄lăţ çrînză, akolo se prod̄şçe mi m̄lăţ zaxară de lante, kape devîne şnă artikolă de komerçîş; dar în çenere prod̄skçişnea mi kons̄mçişnea zaxarъlă de lante este fъръ im̄portançă. În peralăş veçetală, ayeştă zaxară se r̄sehte n̄-mai în rînda de stejарă.

Eatъ toate s̄neçile de zaxară, kape s'aş deskonepîţ p̄ngъ ak̄mă; însъ kîţ de dî-berse s̄ fie şna de alta, tot seamъngъ în a-çeeа, k̄ kompozîçişnea loră kimîkă este şna mi aчeeamî. Pentръ kimîştă opî çe felă de zaxară n̄ e altă çeva ee kîţ апъ k̄ k̄rv̄şne; fi-îndă-k̄ zaxarъlă este kom̄p̄şş de апъ mi de k̄rv̄şne keap în proporçişni identîche. Eatъ şnă mirakolă! Kimîştălă deklаръ, k̄ zaxarъlă n̄ e altă çeva dekîţ апъ k̄ k̄rv̄şni, pe kînd toatъ ašmea zîche k̄ zaxarъlă ape alte k̄çalîçîi dîferite de aчelea ale apeî m'ale k̄rv̄şnъlăi mi k̄ opî çe omă îndelentă n̄ va înd̄lçîi kafeaoa sa k̄ апъ mi k̄ k̄rv̄şni în lokă de zaxară. Çine ape d̄rentate aîçî? Kimîştălă opî omъlă de rîndă? Reçn̄şşlă este k̄ amîndoî aş

dreptate mi kь natъpa a fьkьtъ aiчi знъ че, kape noi oamenii пъ'лъ пъtemъ konчине (кь-принде кь mintea). Natъpa a fьkьtъ кь а-чеиши еменди ми keap in ачелеши про-порцини де kape сiнтъ komиъse ana ми кьр-вънии, о алъ serie de kopнi, адикъ: toate sne-деле де захаръ, kape аъ кьалитъдi кь totълъ диверсе, адекъ: сiнiъ дълчi, кристалizate, алве ми аъ о мълдiме де алте кьалитъдi kape нъ ле аре ana ми кьрвънии. Ачешi kopнi kape сiнтъ identичi in paпортълъ komпозицинеi ки-миче ми kape се deosebескъ кь totълъ in pa-портълъ кьалитъдiлоръ fizиче, се нъмескъ kopнi izomeri.

Asemenea kopнi izomeri се афъ мълдi in natъpъ: s. e. захаръ, skpoveалъ, гъmi ми fibpиi де лемне (Cellulosa); де ачeia не пъtemъ есплика, де че пара nekoанъ нъ е дълче iar kind се koаче devine дълче, кьчi prin прочесълъ матъри-цини (koачерei), din skpoveала kape е кь-принъ in паръ, се fаче захаръ. Дар ачeia че fаче aiчi матърицинеа, fачемъ ми noi oa-менii prin artifичii.

Noi amestekъmъ skpoveала де kaptofii саъ де opъъ кь vitpиолъ ми vitpиолълъ skimъъ skpoveала in zсхаръ. Дар съ нъ 'ми имаине чинева, кь vitpиолълъ интръ in вp'o комбина-цине кь skpoveала; ничi де кьm! тоатъ лъ-кpapea vitpиолълъi аре де skonъ a мизлочi skimъapea ачeasta нъmai prin атинъere.

Kimistii кьnosкъ nenъmepoase reakцини ми лъкръpi ka ачeia a vitpиолълъi, kape skimъъ знъ kopнъ интръ'знъ алъ ми prodъкъ, ka съ зичемъ ana, о лъме нъозъ; printp'ачeсте кь-ноштинъе, Kimia а devenitъ акъмъ domнито-рълъ лъmei морале. Нъ este ничi о pamъpъ де indъstpie асъnpa къpia Kimia съ нъ айъ oape-каpe инфъиндъ, кьчi тодi kopнii kape сiнтъ обiekтс лъкръpилоръ noastre, сiнтъ сънъши лъ-дiлоръ kimиче; Kimia лъkreазъ in toate.

Ачeастъ инфъиндъ а Kimiei асъnpa ин-дъstpiei noastre, s'a зpmatъ in totъ тимпелъ; не totъ минъстълъ се зpmeазъ in колива цера-нълъi; дар omълъ не лъminatъ де лъmina шти-индъi, нъ шtie пpeцъi ачeсте лъкръpi in аде-

въpата лоръ валoape, нъ штиъ съ ле varieze ka съ skoацъ динтр'инеле алте prodъкте нъoe, не kind kimистълъ este in stape съ еспliche toate ачeсте феномене, съ ле varieze, съ ле комбине ka: съ prodъкъ нимте комбинацини нъoe.

Еатъ знъ esemplъ. Nainte кь kite-ва ми де ani, kind штинда kimикъ нъ esista инкъ, нимте неръдетopi феничieni pemиндъ noantea in кимииле нисиноase але Fеничiei античе, аъ фь-кьтъ fokъ ka съ се инкълъeaskъ, дар din ин-тимпларе аъ пъсъ in fokъ о вькатъ де sodъ ми аъ вьзътъ кь нисинълъ s'a skimbatъ интр'знъ flъid кьръpторъ ми foapte лимпедe; apoi pe-чindъse, materia flъidъ s'a fьkьtъ solidъ, инсъ а пъстратъ лимпeditatea ми transparenta sa; ачeастъ materie este stikла. Неръдетopi fени-чieni нъ ш'аъ имаинат, кь in минеле штин-дъi, ачeстъ prodъктъ ва priimi фелъpимi де modификацини ми кь omълъ ва prodъче stikлъ де фелъpимi де transparente, kolori ми алте кьалитъдi fizиче, кь omълъ ва konstpъi дин-тр'insa палатъpи лъмина де лъmina зилеi; а-поi кь, totъ in мiна штиндъi, ачeастъ mate-rie ва deveni medizлъ d'a deskonepi prin te-leskouъ, in инфинитълъ spaциъ алъ зниверсълъi, nenъmъpate лъmi infinite in мърimea ми in де-пъртареа лоръ де ла noi, саъ а не аръта (prin mikroskopъ) о лъме нъозъ кь fiinge кь totълъ нъoi, nekpedibile kape, pentpъ mikropimea лоръ, не skanъ din vederea кь okii roi. Еатъ че evenimentъ mare ми importantъ а de-venitъ in мiна штиндъi, modesta deskonepire а неръдетopилоръ феничieni, интр'o noante не знъ кимпъ нисиносъ din Asia! Еатъ кь штинда seamънъ кь ачea persoанъ mitологикъ, kape не opi че а пъсъ мiна, а devenitъ азpъ in мiна ei; дар ничi азpъ, чi обiekтеле челе mai пpeчioase in лъmea fizикъ ми моралъ; keap динтр'o вькатъ де stikлъ, ea fаче pen-tpъ omъ, знъ temple d'adore pentpъ Креa-торълъ Зниверсълъi, аръtндъ'i кьте infinite миракъле, невъзъте пiнъ акъm, змплъ spa-дiелъ лъmei. Китъ де mare ми admirabilъ este онълъ Atot-пътерникълъ!

Полипи де апъ дълче.

Niute animale foarte krioase.

Sîntem̃ obîcînsîi a privi în fie-kare individ̃ animal̃ o ființ̃ znit̃, ale kърzia първи sînt̃ înxerente (znite) de esistința ачест̃i individ̃ mi întp'adevър̃ zna din proprie-tățile челе mai karakteristive pentр̃ viața animal̃, este ачeast̃ koe-penц̃ (zpire) a formei kъ esistința animal̃lăi. Fie-kare animal̃ a priimit̃ din mîna Natрei o form̃ determinat̃ pe care noi oamenii nъ nstem̃ s'o skimem̃ întp'ъñ mod̃ арбитрари̃. Nimeni nъ poate, prin kаpрици̃ sъ taie o rъiñ în доз̃ mi sъ zikъ: voĩ sъ ам̃ dъоъ жзмътъи de rъiñ mi sъ fie ам̃ндъоъ vii, прекъm tъiem̃ ramъ-ra znĩ алт̃ арбор̃. Niçi o ființ̃ animal̃ nъ permite de vie ast̃-fel̃ de дискъiъне. Întp'adevър̃, sînt̃ znele organe, nъ tokmai neчesarĩ pentр̃ manșine-rea vieci. S. e. zñ om̃ poate sъ тpъeaskъ fър̃ mîni mi fър̃ niçioare, care sînt̃ nъmai organe sekъndare, pe kînd челе nъmite nobîle sađ dominante, sînt̃ kъ totzл̃ neчesarĩ pentр̃ viaț̃: zñ om̃ nъ poate sъ тpъeaskъ мъ-kар̃ zñ mînzт̃ fър̃ kаñ, fър̃ osъ спиър̃ei, fър̃ inima care bate, sađ fър̃ плъmînĩ care respîр̃. Аша dar în fie care ființ̃ animal̃ sînt̃ niște чentри, znde vieаа este кончен-трат̃ mi znde pezидъ nъtepa ei. Kъnd̃ se стpик̃, sađ лinsesk̃ ачешти чentри, лinsente mi se стinçe împрезъ kъ dînmîi toat̃ viaа.

Nъ Nъmai лinsîrea a organelor̃ domni-toare, determinъ înetarea vieci, çi mi лп-

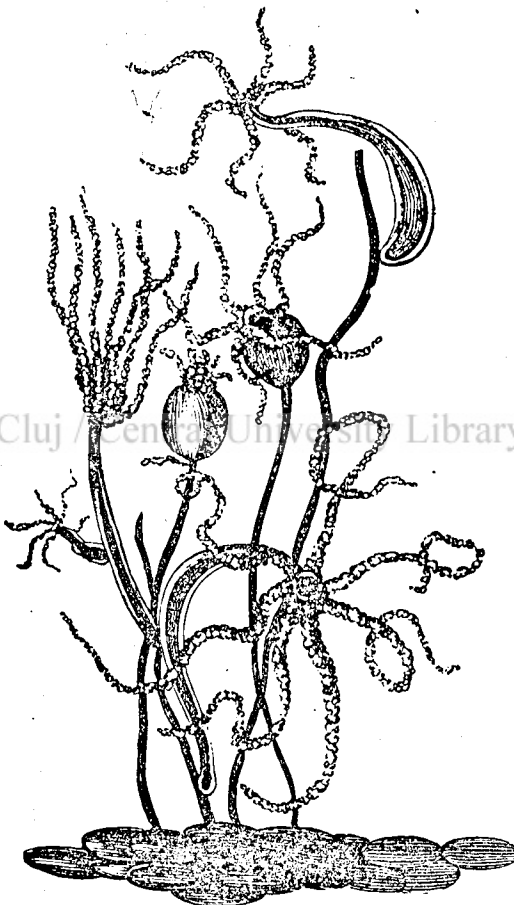
sîrea алтор̃ organe sekoadare, konstitse o пер-depe перепарабилъ S. E. чине a пердст̃ zñ okĩ, îл̃ a пердст̃ pentр̃ tot̃ de zna, nъmai kреште алт̃ în локси; kъi sa tъiat̃ o mîнъ s'a zñ niçior̃, remîne estponiat̃ pentр̃ toat̃ viaа mi nъi mai kреск̃ алтеле ла лок̃.

Toate ачесте чипkonстан-де sînt̃ komъne nъ nъmai omъzĩ, çi tъtълор̃ anima-лелор̃ sъперioare. Niçi zñ animal̃ mamfer̃, niçi o пасepe nъ poate sъ 'mi mai dovîndeaskъ първиле пердсте din kорпэл̃ sъđ; apoi kъ kîт̃ animal̃lă e mai sъперior̃ în интелiци-н̃ mi prin зpмаpe mai перфект̃ în констpкъiънеa kорпэл̃i sъđ, kъ атit̃ а-чeast̃ леце се зpмеазъ ла dîнsэл̃ kъ чеa mai mare рi-гъpozitate.

Iар dakъ ne попорîм̃ în пернэл̃ animal̃, mai жос̃ kътре pentlii mi пештиi, vedem̃ kъ ачeast̃ кончентpеiъне a vieci în znele organe dominante, de-vine mai devîл̃ mi tot̃ d' o datъ kорпэл̃ animal̃ kîmtîr̃ fakълtatea

d' a реpодъче zñ orgañ пердст̃ S. e. sъnt̃ znele sиеде de лezарде (шouipre) nъmite Salamandre, care аđ proprietatea kъpiaoъ kъ, kъnd̃ î s'a tъiat̃ koada, kреште алта în лок̃, keар̃ kînd̃ î s'a skos̃ zñ okĩ, kреште алт̃ ла лок̃!

Zñ fenomeñ analog̃, vedem̃ mi ла шерпи, care ne арат̃ în че град̃ s'a слъbit̃ ла ачесте animale infereoare, ideea de кончентpеiънеa vieci; kъчи este kъnoskъt̃ tъ-

Hydra sađ полипел̃ de апъ дълче.

тълорѣ къ, kindѣ а тѣятѣ чинева канѣлѣ ѣ-
нѣи шеарне, елѣ нѣ моаре ѣдатѣ, чѣ корпѣлѣ
лѣи фѣрѣ канѣ, ѣрмеазѣ а се мишка ми а фа-
че фелѣрими де сѣлтѣрѣ, кеарѣ мѣлте оре дѣ-
не че а fostѣ дешѣрѣдѣтѣ де канѣ; prin ѣр-
mare канѣлѣ шарпелѣи нѣ е ама де нечесарѣѣ
пентрѣ а машинѣ виада корпѣлѣи лѣи де кѣтѣ
канѣлѣ ѣнѣи мамиферѣ, саѣ пасере, каре морѣѣ
ѣдатѣ че ѣ s'a тѣятѣ канѣ.

Ачѣастѣ ѣмпрежѣраре, къ шарпеле се
мишкѣ ѣнкѣ мѣлте оре дѣне моарте, а фѣкѣтѣ
не дѣранѣ сѣ зикѣ, къ шарпеле нѣ моаре вине
пѣнѣ ла сѣндѣтѣлѣ соарелѣи; ѣиндѣкѣ s'a ѣтѣм-
платѣ сѣ вазѣ, къ шарпеле кѣи s'a тѣятѣ ка-
пѣлѣ зѣоа n'a мѣрѣтѣ пѣнѣ сеара, d'ачѣеа еѣ 'ми
аѣ ѣмаѣнатѣ, къ соареле este kassa ачѣстеѣ
немѣрѣре.

Дар ѣн градѣлѣ челѣ маѣ кѣрѣосѣ ми челѣ
маѣ визарѣ ведѣмѣ ѣndependenѣа а органелорѣѣ
корпорале ла анімалеле ѣnfѣорѣаре нѣмите по-
линѣи де ане дѣлѣче, саѣ *Hydre*. Алѣтѣратѣ ѣгѣрѣ
презѣнтѣ ѣнѣ асемѣнеа анімалѣ де апѣ дѣиндѣсе
не планте. Ачѣстѣ анімалѣ арѣ ѣнѣ корпѣ де каре
сѣнтѣ лѣните нѣмте фѣре саѣ лабе (невратѣле), каре
ѣи сервѣ а се лѣни де орѣ че корпѣ, арѣ ѣн тоате
лѣнѣпѣмеа лѣи ка нѣмте ѣнфѣлтѣрѣ черкѣларе ка-
ре се лѣнескѣ ѣntokmaѣ ка вендѣзеле. Мѣнка-
реа лѣи este апѣ стѣтѣтѣ плѣнѣ де матерѣи ве-
ѣетале deskompнѣсе, пѣтпѣде; корпѣлѣ лѣи е
голѣ кѣ тотѣлѣ, n'аре 'нѣѣнтрѣ, нѣчѣ stomachѣ,
нѣчѣ intestine (маѣе) нѣчѣ fikatѣ ми ч. л. т. Нѣ-
маѣ ла о estpemitate а корпѣлѣи сѣѣ ѣнтре
фѣре саѣ нѣвратѣлеле sale арѣ о зверѣтѣрѣ (гаѣрѣ)
ѣн форма ѣнеѣ пѣнѣи: p'akolo ѣнтрѣ алѣменте
ле ми totѣ не akolo skoate ми eskpementеле са-
ле! Дар чѣрконстандѣ чеа маѣ партиколарѣ
ла ачѣстѣ анімалѣ, este tenaѣitatea вѣдеѣи са-
ле, репродѣчереа estpordinarѣ а органелорѣѣ
пердѣте ми недѣpendenѣа kомплекѣтѣ ѣнѣа де
алѣ. S. e. а тѣятѣ чинева ѣнѣи полинѣ о ла-
вѣ, нѣмаѣ де кѣтѣ крѣште алѣа ла локѣ; а тѣ-
ѣатѣ доѣ, kрескѣ доѣ ла локѣ; ле а тѣятѣ не

toate, ми toate kрескѣ ла локѣ. Este ми ѣн
лѣкрѣ маѣ кѣрѣосѣ: а тѣятѣ полинѣлѣ ѣн доѣ
жѣмѣтѣтѣдѣи, ла фѣ каре жѣмѣтate крѣштеа чеа
лалѣтѣ жѣмѣтate каре лѣнсеhte ми din доѣ
жѣмѣтѣтѣдѣи де полинѣ, neste пѣдѣнѣ се факѣ
дѣоѣ полинѣ ѣнтреѣи; апоѣ тѣиндѣ чинева дѣнтр'
ѣнѣ полинѣ о лавѣ, нѣ нѣмаѣ къ крѣште по-
линѣлѣи о алѣтѣ лавѣ ѣн локѣлѣ челеѣ пердѣте,
ва ѣнкѣ нѣмаѣ din ачѣеа лавѣ се фаче ѣнѣ по-
линѣ ѣнтреѣ. Ва се зикѣ тѣиндѣ чинева toate
лавеле ѣнѣи полинѣ din спѣда Hydra, нѣ нѣ-
маѣ къ ѣи kрескѣ toate ла локѣ, дар din фѣ
каре лавѣ тѣятѣ се фаче ѣнѣ полинѣ ноѣ! Чер-
kindѣ чинева а ѣнтоарче не dosѣ ѣн полинѣ, ѣntok-
maѣ kѣн ѣнтоарче о мѣнѣнѣтѣ де пеле, трѣмте
ми ѣntopsѣ! Оаре нѣ este ачѣста ѣнѣ анімалѣ
foarte кѣрѣосѣ? Оаре нѣ не аратѣ Natѣре прѣп-
тр'ачѣстеа, ѣнѣ esемплѣ де нѣмте анімале атѣтѣ
де сѣмплѣ ми де ѣnfѣорѣаре, ла каре фѣ ка-
ре opranѣ алѣ корпѣлѣи лорѣ трѣмте не сеа-
ма са ѣн парте ми нѣ ѣ пасѣ ѣн че stape се
аflѣ toate челе-алѣе. — Вѣзѣндѣ ачѣастѣ пар-
тикѣларѣitate, не рѣмѣне ѣndoѣалѣ, дакѣ ачѣсте
ѣинде трѣвѣскѣ sokotite де анімале саѣ де
веѣетале; кѣчѣи не d'о парте еле мишкѣ ор-
ганеле лорѣ ѣntokmaѣ ка ѣнѣ анімалѣ, еарѣ
не d'алѣа ле пѣтемѣ тѣѣа ѣн вѣкѣдѣи ми фѣ
каре вѣкатѣ сѣ девиѣ ѣнѣ анімалѣ ѣнтреѣ,
ѣntokmaѣ ка kindѣ тѣиндѣ памѣгѣле ѣнѣи ар-
ворѣ, се фаче дѣнтр'ѣнселе алѣи арворѣ ѣнтреѣи!

ѣн алѣтѣ локѣ vomѣ абеа okazisне а вор-
нѣ дешѣре алѣ ѣинде проблематѣче ми кѣрѣ-
oase, дешѣре каре natѣралѣstѣи нѣ нотѣ сѣ хо-
тѣрѣaskѣ, daka сѣнтѣ анімале саѣ веѣетале
дар d'о kam датѣ амѣ чѣtatѣ аѣчѣи ачѣсте ани-
мале estpordinarѣе, каре аратѣ ast-фѣлѣ де
partѣкѣларѣитѣдѣи некoмѣне ла ѣнѣ анімалѣ,
III дакѣ актѣлѣ вѣдеѣи este прѣtѣstѣndѣеа ѣнѣ
mѣstѣрѣѣ, аѣчѣи ѣнсѣ ѣн прѣzenѣа ѣнopa феномене
атѣтѣ де визаре ми некрѣрѣнѣле, este ѣнѣ mѣstѣрѣѣ
ѣн челѣ маѣ mare градѣ.

Локѳиторіи ин аерѳ.

(ѳрмаре.)

Kindѳ insektele minkъioase se immъlgeskѳ neste mъssъrъ, atъnчi natъpa tprimite asъpa лорѳ niште чете de nasepи insektivore kape, ле immъdineazъ; dar mi tirania ачелорѳ пасъpи imи гъseute nedeansa ingъpa пасъpилорѳ ръnitоаре, прекъm mi ачесте din зpмъ iarъmи морѳ de арта вiнъторълъi; insъ mi лъkomia neste mъssъrъ a oamenилорѳ nиnъtopи imи гъseskѳ mi eи nedeansa in niште воале fisive, adъkindѳ o moapte сечерътоаре. — Intp'adeвърѳ пасъpиле insektivore mi ръnitоаре sиntѳ пъzitареле kимпъpилорѳ mi гpдинилорѳ noastre, ka niште sанителе nъse de natъpъ in inъdumea репi аерълъi, de a апъpa kимпъpиле челе inлорите striкъчизнеа insekteлорѳ vorache. Dar (лъкръmимиравилъ!) мъdumea препелиделорѳ (cailles) de kимпъ, indatъ kъm vine примъвара, inченѳ a се ковори in kимпъpиле noastre, ka niште пъzitopi neчesapи фъpъ a fi kemaдi de чинена, de mi гъseskѳ in лъkomia noastpъ o moapte kam sigъpъ, kъ toate ачестеа in примъвара niтоаре totѳ вiнѳ. Inсъ instinktълъ kape ле sилемте a се indpenta suppe лъksинга noastpъ, inштиниdнъ-ле de nъstreчълъ че аѳ съ гъseaskъ ла noi, ачестѳ instiktѳ нъ ле inштиниdеазъ totѳ-de-odatъ mi de moapteа kape ле amteantъ n'аичи; фъpъ ачesta in примъвара niтоаре препелиделе n'ар fi venitѳ ла noi, s'ар fi indpentatѳ suppe аале репiнiа ле пъmintълъi, adъkindѳ вътъmare mi desарmonie in natъpъ. Ипрекъm fie-kape климъ imи аре plantеле eи аша mi fie-kape климъ imи аре nasepиле eи аале къpора фъntспи sиntѳ notpivite kъ фелълъ de вiацъ kape sиnt destinate a тpъi аколо mi kъ folosълъ kape се ашчантъ de ла dиnселe. — In тоате климеле челе kалде аале пъmintълъi зnde casъ vermи mi мъdume de insekte пpъnditoаре мълтѳ маi марi de kit ла noi, аколо локъemте mi племъвълъ челъ mare (vautour royal), пасъpеа чеа маi таре mi маi iste din челе маi ръnitоаре. Ачесте пасъpи kape ла noi се въдѳ foapte pарѳ, се пpеъmълъ in тоате зилеле ne злиделе оpашълъi Картадена (in Афpика), fak къивъpиле лорѳ sъbtѳ аконеримеле kasелорѳ, къpъдъ оpашълъ, пар-k'ар fi сервиторii оamenилорѳ de аколо. Миi de миi de локъste се слъ in insъделе Filinine d'ачееа се гъseute mi аколо o пасъpе (nъmitъ de paradis) minkътоаре de локъste suppe а ле nimичи. — Канълъ de bona sperанцъ in Афpика este аконеритѳ kъ шерпи, de ачееа аколо intp'adinsъ natъpa а nъсѳ o пасъpе (sekretaire) kape се nъpемте nъmaи de шерпи. — Берзеле (ciconia) че тpъesk ла noi, пpекъm mi in локъpиле вълтоае din Пepmania mi Olanda, imи аѳ mi konstъdъisнеа лорѳ in-tokmitъ ka съ се nъpеaskъ de fipitoареле че се афъ in ачеле локъpи; еле вiн intp'ачесте kaimе pri-

мъвара mi medѳ nиnъ toamna, kind пъmintълъ in-челе а се къpъдi de asemenea жиганиi. — In мълте пъpъдi а ле климелорѳ троникале, се афъ o пасъpе kape се kiamъ вiнъторълъ de мъште (muscicapa, moucherolle), kape пpъndemте мъdumeа insekteлорѳ че фъpникъ n'аколо; ea goneute ачеле insekte nиnъ kiar mi не ла ображii оamenилор. — In Гъiana (o деаръ foapte kалдъ mi smedъ in Amerika) зnde се афъ мъdume de фъpничи, sиnt аколо mi челе маi мълте фелъpи de пасъpи kape се nъtpeskѳ dинtp'insеле. Kind се petpае Nilълъ in Еpитѳ, лъsindѳ deskонеритѳ знѳ пъmintѳ smedѳ plainѳ de жиганиi veninate mi перикълоае, atъnчi nъmaи de kitѳ, pпintp'знѳ instinktѳ, алергъ чете de пеликани, de kokopi mi de стpъчi suppe а ле къpъдi.

Sиntѳ mi аале пасъpи че аѳ o реладисне folositoаре мълтѳ маi къpioасъ nentpъ omѳ. In пъдъpиле челе nentpъpините аале Афpичи este o пасъpе kape се kiamъ kъkълъ арътъtopѳ (coucou indicateur). Ачестъ пасъpе въzindѳ вp'знѳ omѳ, in-челе а dина таре, съpindѳ не d'inainte-i, mi astъfelъ inъ adъче ла kite o stиnkъ зnde ачелеле mi-аѳ densъ fаgъpи лорѳ, amtenfindѳ suppe pekъnouitиdъ d'а pпimi mi ea вp'o бъкъdикъ dинtp'ачестъ дълче minkape. Акъm in Asia (пpекъm s'а зpmatѳ in сеkълеле тpекъте mi in Европа), се inтpеvиндeазъ зп фелъ de вълъpѳ (falco саѳ faucon) саѳ шoimѳ (astur) kape меръе kъ вiнъtopii ла вiнатѳ mi къpора ле adъче totѳ чееа че pпinde, intp'знѳ kinѳ kъ мълтѳ маi sigъpѳ dekitѳ konoii.

Стpъдълъ сервъ арапълъi in Афpика ka знѳ kалъ de кълъpие kъ kape тpече nentpъpинителе de-septe (nъstii) de nisinѳ ka вiнтълъ; dar челе маi къpioасе калитъдi in реладисне kъ оamenii ле гъsimѳ ла o пасъpе din Amerika nъmitъ Agami. Ачестъ пасъpе, сервъ оamenилорѳ d'аколо intokmaи ka знѳ kиme; ea kъnoаште не amичи kasii mi i mingie, dar не стpеинi i чiокнеute mi i goneute. Zioа не kимпъ пъstreazъ тpмеле ka знѳ нъstopѳ mi seapa iar ea ле adъче dъне kимпъ а kasъ.

Asemsnea калитъдi de inтeлиdиngъ аре mi o алтъ пасъpе din Kina kape pпinde nemте. Ачесте пасъpи се коворѳ din аерѳ in апъ, pпindѳ nemтi mi и adъkѳ in сворѳ стъmилорѳ лорѳ, че се афъ нъ преа департе de аколо adъnаdи in маi мълте лъntpi, adъstindъ d'а pпimi вiнатълъ пасъpилорѳ; mi ачестъ пасъpе nичи odatъ нъmi гpешемте сервичилъ, чi се dъче dpentѳ ла стъmиnѳ kъ totѳ pessъtatълъ вiнатълъi съѳ. — Toate difepителе forme, instinktеле, фелълъ тpаисълъ mi обичеipиле пасъpилорѳ sиntѳ notpivite kъ фелълъ miшкъpеi пpекъmъ mi kъ kиntечеле лорѳ.

Despre kîntече vedem, къ пасъриле каре локзескѣ ѡн дзмървѣи аѣ гласѣ зшорѣ, сзвдире, дѣлче, fiind ѡн armonie кѣ мърмърѣаа фрэнзелорѣ миукате де зэфрѣ; din kontra, пасъриле каре локзескѣ ѡн пѣдъриле челе маѣ ѡналте не вѣрфсрѣле мѣлѣлорѣ, аѣ ниште гласрѣи ѡдѣ, тарѣ ми селлатѣе ѡтокмаѣ ка локзрѣле ѡн каре локзескѣ. Ѣн Islanda (ѡн ача-стѣ ѡн сѣлѣ чеа маѣ mezi-нопѣиалѣ а Европѣи) знде ѡн патсрѣ domneute о ѣниште ѡмносантѣ, прексмѣ ѡн дърѣле де ла нордѣ, аколо воѡиѡриѣи аѣ грѣитѣ ѡн нопѣиле челе лѣнѣи але ерпѣи, о мѣлѣиме де чете де леведе каре се презмѣлѣ не кѣмпсрѣи скоѡндѣ ниште кѣнтече armonioase семѣнѡндѣ кѣ мърмърѣаа зпѣи лѣре. Ѣн ordiнѣ admirabilѣ domneute ѡнтр'а-честе кѣнтече. Ѣнѣиѣ ѡнчепе о левѣдѣ каре кѣнтѣ маѣ фрѣмосѣ не зрмѣ зрмеазѣ алта, не зрмѣ алтѣ ми д'ачѣ ѡнчепе тоатѣ чеата а змилеа аерѣл де кѣнтечеле лорѣ челе melodioase ми мѣннате.

Sint пасърѣ каре кѣнтѣ ѡн тотѣ кѣрссѣлѣ анзѣлѣ; алтеле ѡнчетезѣ а кѣнта дѣлѣ че трече тѣмнѣлѣ аморѣлѣи лорѣ; мѣлте din пасърѣ каре емѣгреазѣ ѡарпа ѡн дърѣле streine, ѡнѣ пердѣ ѡн ачесте дърѣи калѣта-теа кѣнтекѣлѣи лорѣ. Privigetoarea (sylvia philomela) ачестѣ пасърѣ каре аре зпѣ кѣнтекѣ ача де фрѣмосѣ, не skoate ниѣи зпѣ гласѣ кѣнд воѡиѡриѣи о грѣсескѣ ѡн Sіpіa саѣ ѡн Еѣиптѣ, ка кѣндѣ арѣ ми кѣ е-сте gonitѣ din кѣвѣлѣ еѣ, неавѣндѣ плѣчере а се зѣ-кѣра де кѣнтекѣ.

Прексм ѡн гласрѣи, asemenea ми ѡн миш-кѣрѣле пасърѣлорѣ domneute о mare varietate. Ѣ-пеле мергѣ ѡнвѣртѣндѣсе, алтеле сворѣ ка о навѣ не д'асѣпра мѣрѣи ѡн талазрѣи; нѣтѣлече своарѣ лѣгѣнѣ-дѣ-се ѡнтр'зпѣ кѣнѣ deosevitѣ; kokorѣи се плѣмѣлѣ ѡн грѣне triangѣларе, фѣкѣндѣ ниште есерѣѣиѣ ѡн аерѣ ѡтокмаѣ ка soldaѣи; алтеле сворѣ кѣ о ѣ-деалѣ foapte mare: прексм пасърѣаа fręgatѣ, de-

spre каре am vorbitѣ ѡн алтѣ parte, саѣ пасърѣле нѣми те неskarѣи (les pecheurs) каре fak zioa ниште плѣм-влѣрѣи ѡн марѣ чете, мергѣндѣ пѣнѣ ла дѣое сѣте де миле департе де локзѣнга лорѣ ла дърмѣрѣле мѣ-рѣлорѣ streine ми сеара се ѡнторкѣ ѡн апоѣ. — S'аѣ възстѣ ми ниште порѣмѣеѣ адѣкѣндѣ ѡн 48 де оре skіpіsorѣи де ла Bавілон ла Алѣп (о кале де 33 зиле)! Dar kreптерѣаа перфекѣионеазѣ ачесте кѣрѣ-оасе калѣтѣлѣи каре ле vedemѣ ла пасърѣи, ми кѣ ача-стѣ kreптерѣе, патсра а ѡнзѣрѣчатѣ не пѣрѣнѣи а ле-о да. Fіломѣла ѣне ѡн грѣрѣ о ѡнсектѣ, кѣамѣ нѣиѣ афарѣ din кѣвѣлѣ ми ача ѣ ѡнвѣдѣ а свѣра. Este о пасърѣ ѡн Islanda (svart-fugl, ѡн лѣмѣа енглѣ-зѣ) кѣре трѣште не дърмѣрѣле мѣрѣи ми ѡнѣ фаче кѣвѣлѣлѣи вѣрфсрѣле мѣнѣлорѣ челорѣ маѣ рѣпошѣ. Kѣнд ѣнѣи сѣнтѣ ѡн старе д'а пѣстеа свѣра, мѣма лорѣ не ле адѣче нѣстрѣгѣлѣ оѣѣнѣитѣ, ѡнзѣ тотѣ вѣне ла дѣн ѡн кѣвѣлѣ свѣрѣндѣ ѡнпѣрѣѣсрѣлѣ лорѣ, фѣл-ѣндѣ ѡн арѣиѣ ка сѣѣ ѡнвѣте а о зрѣма. Ача тотѣ зрѣмѣндѣ ачесте ѡнчеркѣрѣи, ми нѣиѣ сѣи сѣлѣи де foa-ме се апрошѣ де марѣѣнеа прѣчѣнѣѣлѣи ѡндоѣ-дѣ-се чеѣа ми не зрѣмѣ кѣ кѣраѣѣ се арѣнкѣ ѡн прѣчѣнѣѣлѣи. Ѣнзѣ арѣиѣле лорѣ сѣнтѣ ѡнкѣ преа слаѣе спре аѣ пѣстеа ѣнеа ми с'арѣ прѣпѣлѣи кѣзѣндѣ жоѣѣ, daka ѡн ачестѣ мѣнѣлѣ мѣма лорѣ н'арѣ алерга ѡн-тѣнѣндѣ-се не dedessѣтѣлѣ лорѣ, strigѣндѣ ми не та-тѣлѣ лорѣ ка сѣ ѣе спре ажѣсторѣ, ми амѣндоѣ ѡн-тѣндѣ арѣиѣле, ѡнзѣ лѣсѣндѣ локѣ пѣлорѣ д'а свѣра singѣрѣи neste еле — Ача мергѣ пѣнѣ ла дѣрѣмѣлѣ мѣрѣи знде сѣнтѣ стрѣнсе тоате famіlіile ачестѣи неамѣ кѣнд ле вѣдѣ, мѣлѣиме де ачесте пасърѣи s'адзѣлѣ ѡнпѣрѣѣсрѣлѣ ачестѣи нѣоѣ famіlіi, ѣаѣ нѣи, ѣи ѣнѣ ѡн сѣсѣ, ѣи прѣмѣлѣ, ѡн мѣзлорѣлѣ лорѣ фѣкѣндѣ стрѣ-гѣрѣи де ѣзкѣрѣе. Astѣ-фѣлѣ пасърѣле, ачестѣи копѣи фрѣмошѣ ми favoрѣѣи аѣ нѣтсрѣи, сѣнтѣ dotaѣи де маѣ мѣлте darsѣи admirabilѣ!

ANUNȚIŢ.

Pedacіisnea Жѣрналѣлѣи Isis, дѣ ѡн кѣнѡнѣнга D-лорѣ авѡнаѣи, кѣ ачестѣ Жѣрналѣ ва kontinsa ми не анзѣлѣ 1857. Пѣвлѣкѣлѣ Рѡмѣнѣ дѣнѣ трѣчере д'зпѣ анѣ, а авѣстѣ destѣлѣ okazіe а жѣдека dakt Жѣрналѣлѣ Isis este folositѡрѣ, instrѣktіѣлѣ ми плѣкѣстѣ, ми кpede кѣ чеѣ маѣ мѣлѣи аѣ кѣнѡскѣтѣ ѡн-тр'адѣвѣрѣ кѣ ачеста е кѣалѣтѣаа а ачестѣи ѡнтрѣнпѣндѣи лѣтерѣе. Ѣн анзѣлѣ алѣ доѣлеа прѡмѣтемѣ кѣ Жѣрналѣлѣ nostрѣ ва лѣа о desvoltare маѣ ѡнѣнзѣ, адѣкѣ: fie-каре нѣмѣрѣлѣ ва ача кѣте о фрѣмоашѣ гравѣрѣ лѣтографѣкѣ саѣ xіlографѣкѣ; artіkolele din fie-каре foae vorѣ konpіnde тотѣ че este маѣ ѡнтер-есантѣ, маѣ фрѣмосѣ ми маѣ instrѣktіѣлѣ ѡн кѣнѡнѣнга обѣкѣтелорѣ Natsрѣи каре не ѡнпѣрѣсѡарѣ ми кѣарѣ ѡн ѡнѣнга прѡпѣрѣи ѡнastre fіnнѣ; k'зпѣлѣ кѣвѣнтѣ: Antропѡлѡѣи, Fіzіka, Mорала, Diatetіka, Psi-колѡѣиа ми Estetіka vorѣ fi кадрѣлѣ ачестѣи Жѣрналѣлѣ. Pedacіisnea este vіne ѡнkrѣdѣngatѣ кѣ Domnіi авѡнаѣи не vorѣ рѣмѣне fіdelѣи мѣн анзѣлѣ вѣиторѣ, ми кѣ пѣвлѣкѣлѣ Рѡмѣнѣ ѡн ѣенѣре, кареѣ плѣче а се ѡнтрѣи ми аѣ ѡнѣнѣи ѡнтелѣѣнга кѣ кѣнѡнѣнге нѣоѣ, се ва ѡнтерѣса ми маѣ мѣлѣтѣ ѡн анзѣлѣ вѣи-торѣ де а сѣсѣне ачестѣи ѡнтрѣнпѣндепѣ наѣиѡналѣ, прѡгрѣсѣлѣ ми неѡнтерѣсантѣ.

Предѣлѣ авѡнаментѣлѣи не анѣ nentrѣ зпѣ есемѣларѣ, ва fi totѣ доѣ galbenі плѣѣиѣи ѡнainte, ѡар nentrѣ профѣсѡрѣи skоалѣлорѣ primare ми stѣdenѣи Колеѣѣлѣлѣи, предѣлѣ жѣмѣтѣе. Кѣ ачѣаста воѡмѣ а арѣта маѣ мѣлѣтѣ dorіngа рѣсѣмѣндѣреа ѡнѣngѣи ѡн tіnerіme.

Авѡнаментѣлѣи Капѣталѣ се фаче ла Pedacіisnea жѣрналѣлѣи лѣнгѣ Бѣрѣѣѣе злѣда Спорѣ, kasa Спорѣлѣарѣ п'ѣн distіkte ла Domnіi Sekretarі аѣ Administracіilорѣ, саѣ ла Domnіi Profѣsorі карѣи vorѣ vіne-воѣ а trіmіte ла vіzроzлѣ жѣрналѣлѣи нѣмѣле авѡнаѣлорѣ ѡнпѣрѣснѣ кѣ предѣлѣ авѡнаментѣлѣи.

Domnіi авѡнаѣи каре се аѣлѣ neste frontіerеле дѣрѣи, vorѣ vіne-воѣ а trіmіte prin pomte, афарѣ дѣ предѣлѣ авѡнаментѣлѣи, ѡнкѣ 3 sfanѣіxі, plata transportѣлѣи не анѣ.